

Štampa od 4 jutraj.
Stano celoletno... 180 K
mesечно... 15
za zasled. ozemlje... 300
za inozemstvo... 40
Oglasi za vsak mm višine
stolpca (58 mm)... 3 K
za oglaš. do 30 mm
stolpca (58 mm)... 1.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo:
Miklošičeva cesta št. 102
Telefon št. 72
Upravištvo:
Sodna ulica št. 6
Telefon št. 36
Račun kr. poš. č. 11.842

Ljubljana, 1. februarja.
Jutri potuje preko slovenske zemlje jugoslovanske države češkoslovaški minister zunanjih zadev dr. Edvard Beneš. Pelje se v Rim in s tem je njegova pot tudi za nas pridobila na neposrednem interesu. V polni meri se zavedamo, da potuje prijatelj v prestolnico Italije. V svojem velikopoteznem ekspezuju pred zastopniki češkoslovaškega naroda je minister Beneš pred nekaj dnevi znoval s povdankami ugotovit, da je alijanca med Češkoslovaško in Jugoslavijo kar najpustičnejša. In ni niti enega vprašanja, kjer bi si nasprotovale interesi obeh bratskih narodov. Ta izjava na predvečer odhoda v Rim je za nas posebno pomena in nam kaže, da se politika češkoslovaške republike napram Italiji giblje povsem v mejah ožje zveze med Češko in Jugoslavijo. Skoraj se nam zdi odveč to še posebno povdarjati. Vemo, da je dr. Beneš mož, ki je storil vse za ojačanje one tradicionalne dejanske ljubezni in zvestobe, katera je spajala Čeha in Jugoslovane v dobi sužnosti, jih vedela pri velikem delu osvoboditve, pri katerem je sam igral tako odlično vlogo. Visoko mu šteje naš narod v čast, da v najtežjih trenutkih svojega državiškega delovanja ni pozabil, da je zastopnik slovenskega naroda in da je velika in dostikrat kočljiva vprašanja svoje domovine skušal vedno spraviti v sklad s češko narodno častjo in iskrenim slovanskim čustvom. V njem spoštujemo državnika, ki je staremu prijateljstvu med Čehi in Jugoslovani v novih prilikah dal nove prevažne vsebine, pretvoren ga v slovesno alijanco med obema narodnima državama. Minister Beneš je tvorec male antante, zveze držav, katere jedro naj tvorita Češka in Jugoslavija, ki sta po izreku Ernesta Denisa predstraži slovanstva na zapadu in najvažnejši jez proti prodiranju germanstva na vzhod. V izvrševanju te državniške naloge stopa oseha dr. Beneš v ospredje svetovnogospodarske pozornice.
Bratska češkoslovaška republika je imela srečo, da je dobila v profesorju Masaryku svojega od boga ji danega predsednika, v Masarykovem učencu dr. Benešu pa zunanjega ministra izrednih zmoglosti, globokega znanja in občudovanja vredne treznosti. To je trajen dobiček tudi za Jugoslavijo, ki je tako ozko spojena s češkoslovaško republiko. Potrebna skupna politika obeh držav bo nam in Čehom tem prospešnejša, čim ožje in solidarnije bodo vezi med Prago in Beogradom.
Minister Beneš zavzema častno mesto med ustvaritelji češke narodne države. Mlad je na letih, toda star za državniških izkušnjah. Rodil se je 28. maja 1884. v Kožanih. Kot dijak filozofije na praški univerzi je spadal med najodličnejše učence profesorja Masaryka. L. 1905. je odšel na nadaljnje študije v Pariz, prepoštoval je Anglijo in ves se je posvetil študiju socijalnih vprašanj ter narodnogospodarskih problemov. Povrnivši se v domovino, se je posvetil profesuri. Vojna ga je zatekla kot učitelja na trgovski akademiji v Pragi. Po nalogu narodnega vodstva je pobegnil v Švico ter prvi začel voditi sistematsko propagando za češko narodno stvar. Kmalu se je preselil v Pariz, kjer je po profesorju Denisu prevzel uredništvo lista „La Nation cheque“, v katerem je z vneto širil misel samostojne češke države. Postal je desna roka prof. Masaryka in njegov neumorni pomočnik v boju za priznanje češke neodvisnosti. Ko je decembra leta 1917. antanta priznala samostojnost češkega naroda je zaslovelo ime Masarykovega, Beneševog imena. Njemu je častiljivi oče češkega naroda poveril posle prve provizorne češke vlade — in partibus infidelium

Pričetek ustavnega dela.

BLOK MED DEMOKRATI, RADIKALCI IN ZEMLJORADNIKI.
ATENTAT KOMUNISTOV IN KLERIKALCEV NA USTAVOTVORNO DELO.

Ustavni odbor se je danes konstituiral ter bo takoj pričel svoj posel. Komunisti in klerikalci so sicer še v zadnjem momentu poskušali izvršiti sabotažni atentat na ustavotvorno delo. Poizkus ni uspel. V kali je ustavni odbor tudi zadušil zavlačevalno taktiko, s katero so klerikalci in zajedničarji pričeli svoje delovanje. Hoteli so, da odbor prvih 14 dni nič ne dela, češ ta rok je po poslovniku določen za vlaganje ustavnih predlogov. Tudi tu so pogoreli. Odbor je sklenil, da bo teh 14 dni porabil za generalno debato in bo podrobno razpravljal o vladnem in event. vloženih samostojnih ustavnih projektih ter o spreminjalnih predlogih šele po poteku tega prekluzivnega roka. Nad vse je razveseljivo, da se je takoj prvi dan ustvaril blok demokratov in radikalcev z zemljoradniki, ki razpolaga s trdno večino 26 glasov in bo skrbel, da odbor izvrši svoje delo v roku, ki ga mu je dal danes predsednik konstituant. V 40 dneh bo definitivni ustavni predlog za konstituant izdelan.

Reči smemo, da je odločitev že padla. Bombastična izjava klerikalno-zajedničarske koalicije o „vsiljenem“ poslovniku (ki ga je ogromna večina konstituant odobrila) in grožnja da smatrajo klerikalci in zajedničarji vsako ustavo za nesprejemljivo, ki ne bo izdelana tako, kakor se njim zdi da je prav, je karakterizirana že po dejstvu, da jo je podal gospod Drinković, katerega je baš dr. Korošec od nekdaj smatral za najbolj neurejenega politika. Koliko resnobe tiči v klerikalnem bramarbaziranju vidimo najbolje iz vloge, ki jo je igral voditelj SLS pri izdelavi poslovnika. In kako cenijo naši klerikalci izglede svoje ustavotvorne akcije, nam najbolj svedoči tudi dejstvo, da nista šla v ustavni odbor niti Korošec, niti Gosar, temveč da sta poslala tja gospoda Sušnika, ki se jima zdi baš dober, da vzame blamažo na svoje nedolžne rame.

Doba političnih intrig in praznih prerakanj je minula. Pričenja se resno delo. Vsa Jugoslavija mu sledi v nestrpnem pričakovanju, da nam končno donese ustavo edinstvene narodne države.

Beograd, 1. februarja (Izv.) Na današnji seji konstituant je bil izvoljen imunitetni odbor. Radikalci in demokrati so dobili po 5, komunisti 3, zemljoradniki 2, jugoslovanski in Narodni klub 2, muslimani 2 in socijalisti 1 mandat. Sledila je volitev odbora za molbe in žalbe, v katerega je bilo izvoljenih po 6 demokratov in radikalcev, 2 klerikalca, 2 zemljoradnika, 1 socijalist, 3 komunisti in 3 muslimani. Predsednik

Značilno je za Beneša, da je v negotovosti svetovne situacije sistematično pripravljaval organizacijo češke zunanje politike in si ustvaril aparat, katerega je bilo, ko je žetev dozorla treba enostavno prenesti v domovino. Po prevratu se je dr. Beneš vrnil v Prago in je postal 14. novembra 1918 prvi zunanji minister nove države. Na tem mestu je ostal do danes navzlic vsem razjajajočim se situacijam, mož, katerega narod skoraj brez razlike strah globoko zaupa. Uspehi njegovega državniškega dela niso izostali. Pridobil je svojemu narodu in njegovi državi ugled in moč v zunanjem svetu in beseda voditelja češke zunanje politike mnogo zaleže v zboru narodov. Mi odličnega državnika bratskega naroda prisrčno pozdravljamo na jugoslovanski zemlji.

dr. Ribar je pozval oba odbora, naj se konstituirata, ustavni odbor pa naj predloži svoje poročilo tekom 40 dni. Prihodnja seja konstituant se naznani pismenim potom.

Beograd, 1. febr. (Izv.) Danes so koncem seje ustavotvorne skupščine skušali opozicionalci, to je komunisti in klerikalci iznenaditi vladne stranke in so glasovali proti predlogu predsednika zbornice Ribarja, da se dá ustavnemu odboru rok 40 dni. Postavili so se na stališče, naj se odboru dá rok šestih mesecev; ostali so pa v manjšini.

Beograd, 1. februarja. (Izv.) Danes je bila prva seja ustavnega odbora. Pri volitvi predsedstva je bilo oddanih 26 glasov proti 16 praznim glasovnicam. Za predsednika je izvoljen Vesnić (radikalec), za podpredsednika demokrat Tomljenović, Bošković (zemljoradnik) pa za tajnika. Opozicija je skušala delo zavlačevati in zahtevala rok, ki ga daje poslovnik na zahtevo 20 poslancev, da se počaka s predlogom za ustavo. Večina pa je proti zavlačevanju dela, vendar uvideva, da se mora v smislu poslovnika izvesti generalna debata, ki jo hočejo uravnati tako, da bo trajala približno do 14. februarja. V specialno debato se torej ne preide, dokler traja rok.

Jutri popoldne bo druga seja ustavnega odbora, ki bo razpravljala o načrtu dela. Potem so se sestali demokrati, radikalci in zemljoradniki, ki so člani ustavnega odbora, da se posvetujejo o taktiki, da se delo ne bi preveč zavleklo. Sklenjeno je, da bo ustavni odbor delal vsak dan 3 do 4 ure; novinarji k sejam ne bodo pripušteni.

Generalna debata se bo vršila na temelju načrta. Zemljoradniški klub bo predložil svoj načrt.

Beograd, 1. febr. (Izv.) Predsednik zemljoradniškega kluba je danes izjavil: „Mi smo za naglo ustavotvorno delo. Odločno bomo v tem vstremljenju podpirali demokrate in radikalce.“ V ustavnem odboru se je blok demokratov, radikalcev in zemljoradnikov že danes pri volitvi predsedništva uveljavil ter nudi garancije, da bo delo ustavnega odbora naglo napredovalo.

Beograd, 1. februarja. (Izv.) Glede konstituiranja ostalih odborov so se sporazumeli demokrati in radikalci tako, da dobijo demokrati predsednika v administrativnem in peticijskem, radikalci pa v imunitetnem odboru.

Beograd, 1. febr. (Izv.) Med 11 člani radikalcev v ustavnem odboru se nahajata tudi Ljuba Jovanović (Solunac) in Nastas Petrović, kar je izzvalo v političnih krogih razne komentarje. Z ozirom nato je vodstvo radikalne stranke izjavilo, da so vsi člani radikalne stranke v ustavnem odboru vezani na klubove sklepe in zato nikdo ne sme uveljavljati osebnih nazorov.

Drž. posojilo Zagrebu

Beograd, 1. februarja. (Izv.) Minister za zunanje zadeve je na svoji seji sklenil, da se odloči o preloženem mestni obliki dva milijona dinarjev posojila. Obenem je ministrstvo za šume in rude prepustilo obliki kompleksa državnih gozdov za eksploatacijo, tako da bodo imeli občani cenejša drva.

Ustanovitev finančne ga sveta.

Beograd, 1. februarja. (Izv.) Finančni minister je sklenil pri finančnem ministru ustanoviti finančni svet kot posvetovalni organ v vseh fiskalnih vprašanjih. V ta finančni svet bodoeta iz vsake pokrajine poklicana po dva člana.

Nemčija odklanja pariške sklepe.

Berlin, 1. febr. Na današnji seji državnega zbora je podal državni minister Simons vladno izjavo k poslednji noti zavezniških vlad. Očrtal je najprej potek pogajanj in je govoril potem o vsebini note, v kateri ni nobene besede priznavanja za to, kar je Nemčija storila glede razorožitve. Tudi se ne vpoštevajo dosežanja izplačila, ki znašajo skoraj 20 milijard zlatih mark. Tudi ni povedano, če bomo dobili pri premirju založene zakladnice nazaj. V novem programu je zatorej nejasnost in protislovje. Ugotoviti je treba, kako velika je storjena škoda. Kar je dolej porabila Francija, se je potrošilo, ne da bi bilo služilo svojemu namenu. Cenitve izvedencev so se zdele g. Poincareju prenizke, zato so se povisale. Da bi poslušali nemški izvedence, to ni prišlo nikomur na um. Sedaj navedena vsota se zdi več kakor samovojnja. Clemenceau je svojčas sam izjavil, da ne nameravajo po-

sezati v našo svobodo in samostojnost. O carinskem nadzorstvu ni bilo prej nikdar govora. Vladi je jasno, da je sedaj ubrana pot nepraktična in neuporabna in da vodi do gospodarske sužnosti Nemčije. Po poslednjih predlogih bi morala Nemčija skozi 42 let vršiti delo jetnikov. Vlada ne more v tem aranžmanu spoznati potrebnih podlag na nadaljnja pogajanja. Njena dolžnost pa je, da uporabi vsa sredstva, da pride do primernih jasnih protipredlogov. (Bravo!) Po kratki debati o poslovnem redu se obravnava odgodi na drugi dan.

London, 1. febr. (Izv.) Manchester Guardian javlja, da je pariška konferenca končala s popolnim neuspehom. Zaključki konference so skrajno neresni in ne pomenijo ničesar, ker so samo teoretični. Tudi od londonske konference ni pričakovati boljših uspehov.

Beneš na potu v Rim

Praga, 1. febr. (Izv.) Minister dr. Beneš je z današnjim ekspresom odpotoval s svojo soprogo v Italijo. V njegovem spremstvu se nahajata načelnik in prvi tajnik ministrstva zunanjih zadev. Eksperti odpotujejo iz Prage šele 4. t. m. Zastopniki češkoslovaške vlade pri trgovskih pogajanjih bodo: načelnik trgovskega oddelka zunanjega ministrstva dr. Firlinger, češki konzul v Trstu dr. Šeba, zastopnik ministrstva za trgovino dr. Turnovsky, načelnik finančnega ministrstva dr. Dvořák in načelnik prometnega ministrstva dr. Lankaš.

Dunaj, 1. febr. (Izv.) Državni kancelar Maier se je danes odpeljal v Selzthal, kjer počaka Beneša, s katerim bo potoval skupaj do Graza.

Prednovoboljševiško ofenzivo.

London, 1. febr. (Izv.) Brezlično poročilo iz Moskve javlja, da je komisar za vojne zadeve sovjetske vlade Trockij izjavil, da je sovjetska Rusija pripravljena za spomladansko ofenzivo. Po njegovem poročilu razpolaga sovjetska vlada sedaj z 62 pehotnimi in 20 konjeniški divizijami.

Dunaj, 1. februarja. (Izv.) Ogrski listi javljajo iz Lvova, da se koncentrirajo v okolišju Sluzka 300.000 močna boljševiška armada. Ob poljski meji se delajo v naglici utrdbe.

Zaba se napihuje.

Reka, 1. febr. (Izv.) Začasna reška vlada je zahtevala pri italijanski vladi, da ji dovoli odposlati svojega zastopnika v komisijo, ki bo določevala meje med reško državo in Jugoslavijo. Italijanska vlada je to zahtevo odbila, ker so določbe rapalske pogodbe v tem vprašanju popolnoma jasne.

„Lavoratore“ komunističen.

Trst, 1. februarja. (Izv.) Spor med komunisti in socijalisti glede „Lavoratore“ je končal z zmago komunistov. Vse socijalistične strokovne organizacije so z veliko večino glasovale za komuniste. Z ozirom na sklepe socijalistične organizacije je prešel „Lavoratore“ v komunistične roke, ki je danes začel izhajati kot glasilo komunistov z izpremenjenim naslovom „Lavoratore Socialista“. Tukajšnji italijanski listi trdijo, da so komunisti dosegli svojo večino edino le s slovenskimi glasovi, češ, da so vsi slovenski delegati glasovali za komuniste.

Dunaj, 31. januarja. (Izv.) Avstro-ogrsko banka pripravlja novo emisijo papirastega denarja.

Politični položaj.

Beograd, 1. febr. (Izv.) Muslimanski poslanci demokratskega in radikalnega kluba so opozorili svoje klube, da se vrše po Sandžaku in Macedoniji pokolji nad domačim muslimanskim prebivalstvom; in zahtevati energične intervencije.

Beograd, 1. februarja. (Izv.) Demokratski klub je na svoji nocojšnji seji zaslišal poročilo posebne komisije, ki je imela nalogo, preiskati, je li zadene klubovega člana posl. Voja Marinkovića krivda kakšne nekorektnosti pri takozvani subotički aferi. Komisija je po natančnem pregledu knjig in spisov ugotovila, da je celo afero insceniral bivši minister Ribarac iz osebnega sovraštva proti dr. Marinkoviću, katerega se ne more ničesar očistiti, kar bi le količjak tangiralo njegovo osebo ali politično čast. Nato je klub na podlagi poročila notranjega ministra razpravljalo o krvavih dogodkih v južni Srbiji ter sklenil, odposlati tja svoje delegate, da se na licu mesta prepričajo o stanju stvari.

Zenke kot madžarske provokaterke.

Pečuh, 1. februarja. Te dni je obmejna policija zalotila na zborovanju približno 60 oseb, največ tukajšnjih dam, ki so hotele organizirati akcijo, naperjeno proti naši državi. Namen zborovanja je bil, demonstrirati po ulicah mesta za to, da čim prej pride semkaj Horthyjeva madžarska vojska. Tajno so hoteli francoskemu majorju Derenu, članu tukajšnje entente misije, podati usten ali pismen protest zaradi sedanje politike naših oblasti, ki so, kakor so oni trdili, dovolile socijalistični organizaciji, da je v mestni upravi delala, kar je hotela. Preiskava je dognala, da so voditelji te akcije prosili majorja Derena, naj jih ali sprejme in posluša njihova razlaganja ali pa da sam pride na njihovo zborovanje. Major Deren pa je doznal, za kaj gre in je to prošnjo kratkoma odbil. Po dobjenih informacijah se to akcijo zasnovali doslej neznani Horthyjevi agenti iz Madžarske. Od tukajšnjih oseb je akcijo najbolj podpirala grofica Zichyjeva. Mnogo oseb, ki pri tej akciji niso bile preveč udeležene, so bile obojene na denarno globlo; glede kazni voditeljev akcije pa se čaka na rešitev.

Pašit gre v Rim?

Rim, 1. febr. (Izv.) Tukajšnji listi poročajo z Beograda, da se pričakuje v Rimu obisk predsednika jugoslovanske vlade Pašića, kakor bi to odzvevalo po svoji bolezn.

Dunaj, 1. februarja. (Izv.) Danes popoldne se je vršil v deželnem zboru razgovor deželnih poglavarjev in zastopnikov političnih strank avstrijske republike o vprašanju priključitve Avstrije k Nemčiji.

Zrcalo klerikalcev.

Da se vidi iskrenost in tehtnost argumentov, s katerimi so se klerikalci borili proti določbam poslovnika za konstituanto, si je treba ogledati vlogo, katero je igral njihov voditelj dr. Korošec kot član Vesničevega kabineta, v katerem seveda ni zastopal sebe temveč SLS. O tem je v pondeljki seji konstituante podal minister Pribečević sledeče avtentično pojasnilo, katero objavljamo po stenografskem zapisniku.

Minister Pribečević je izjavil:

Gospodje, tu je moj spoštovani tovariš in sodelavec g. dr. Korošec, in ker je tangirano delovanje prejšnje vlade, katere član je bil on ravno tako kakor jaz, moram povdarjati, da ta poslovnik ni bil sklenjen »fartimaški« in camera caritatis (Krik med klerikalci). Oprosite, gospoda, nisem nameraval nikake aluzije, nego sem hotel le naglašati, da se je javno v vladi in v odboru, ki je bil izvoljen od začasnega predstavništva, tretiralo in diskutiralo vprašanje poslovnika. Predvsem, ministrski svet — kakor veste, korporacija, ki ima več članov in ni sposobna, da takoj stopi v diskusijo o tako velikem vprašanju, kakor je vprašanje poslovnika — je izvolil ožji komitej, v katerem sem bil tudi jaz, bil je gospod Ninčič, bil je gospod Korošec, in bil je gospod Velizar Janković. Ta komitej ministrskega sveta je sprejel načrt poslovnika, katerega je sestavil g. Laza Marković, minister za konstituanto, in je še poostil določila poslovnika, katerega je predložil g. Marković, a g. Korošec, ki je bil član tega ožjega odbora, je sodeloval celo pri poostrevanju (Klici med demokrati: »Prav dobro«. Smeh. Nemir na skrajni desnici). Jaz ljubim resnico. Moram konstatirati resnico, da je bil ta poslovnik v ožjem odboru soglasno sprejet. Potem je prišlo vprašanje poslovnika pred ministrski svet, ki ga je tudi sprejel. Razumem se: soglasno. Potem se je sklicala seja odbora, ki je bil izvoljen (Klici s skrajne desnice: Odbor je bil razpuščen). To je vaša posebna pravna teorija. (Skrajna desnica ugovarja). Gospoda, jaz ne govorim ničesar, kar bi vam bilo neprijetno. Odbor, ki ima po zakonu vršiti delegirano oblast Narodnega predstavništva, katerega funkcija traja dotle, dokler ta oblast ni končana, se ne more razpuščati, niti ni bil razpuščen, kakor ni bil razpuščen niti administrativni odbor Narodnega predstavništva. In v tem izvoljenem odboru sedeli smo s člani tega odbora vsi ministri, ki smo bili v Beogradu, in sedel je v tem odboru tudi g. Korošec. Predvsem, niti pred početkom seje, niti tekom seje, niti po zaključku seje ni g. Korošec izjavil, da ne priznava kompetentnosti tega odbora (Hrup na skrajni desnici). Jaz govorim zaradi g. Drinkovića in zaradi te korporacije, kateri te stvari niso znane. Jaz pravim, da na seji tega odbora g. Korošec ni ugovarjal. (Klici s desnice: Pustite vendar Korošca!) Gospod Korošec ni izjavil, da ne more sodelovati ker smatra, da je bil ta odbor razpuščen. Teza, da je bil odbor razpuščen in da ni kompetenten, je prišla naknadno, ko je bilo treba opravičiti nepopolaganje prispege v parlamentu. (Nemir in protesti na skrajni desnici). Jaz, gospoda, hočem samo konstatirati, da vlada g. Vesniča ni vršila nikakega nasilja, da je bilo delovanje g. Vesniča, tedanjega predsednika kabineta, v sporazumu s člani kabineta, ki so bili s tem sporazumni, zlasti je bil sporazumen g. Korošec, ki se je v vseh fazah udeleževal dela za ta poslovnik.

Deklaracija klerikalcev in zajedničarjev.

BEOGRAD, 31. jan. (Izv.) Pred volitvami ustavnega odbora je podal posl. dr. Drinković v imenu klerikalcev in zajedničarjev v ustavotvorni skupščini sledeče izjavo:

Po sklepu sabora kraljevine Hrvatske, Slavonije in Dalmacije ter Narodnega veća v imenu Hrvatske, Slavonije in Dalmacije s Istro in Medjimurjem ter Bosno in Hercegovino in Slovenijo mora ta konstituanta izdelati ustavo naše države z kvalificirano večino izvoljenih zastopnikov, ki je bila določena že poprej na način, ki izključuje majoriziranje katerekoli plemena ali katerekoli kontesije. V soglasju s tem sklepom je tudi izjava ministrskega predsednika kraljevine Srbije, Nikole Pašića, ki jo je dal dne 17. oktobra 1918. v londonskem listu »Morningpost«. Tam veli med drugim: »Na tem mestu svečano izjavljam, da se bo Srbom, Hrvatim in Slovincem, kakor hitro postane svobodni, priznala pravica samoodločbe... V soglasju s tem, kar se je zgodilo, ne samo, da nečemo voditi imperialistične politike in da nečemo omejevat prava samoodločbe Hrvatov in Slovincem,

smo ostali pri izvedbi krške deklaracije, če bi to bilo po njihovih željah.« Pismo Narodnega Veća, ki je bilo naslovljeno regentu in regentovo pismo Narodnemu Veću vse to potrjuje, kar je bilo rečeno v svečanem aktu o ustavotvorni skupščini. Potemtakem se v tej konstituenti nobenemu poslancu ne more preprečiti, da ne bi mogel vršiti svoje dolžnosti. Kljub vsemu temu pa so morali člani, če so hoteli sodelovati pri delu konstituante, pokoriti se odložit glede prispege in poslovniku, ki ga je vsilila vlada. Če so poslanci Jugoslovanskega in Narodnega kluba prišli, so se s tem samo pokorili sil, ki le ne priznajo za zakonito. To so storili v svrhu, da se samovolja v konstituenti čimprej ukine in da se ustava izdela in izglasuje tako, kakor je to določil naš narod, ko je vstolil v našo državno enoto. Vsak drug način določevanja ustave smatrajo poslanci Jugoslovanskega in Narodnega kluba za nesprejemljiv. Pod tem pogojem in s temi predpostavkami se hočejo imenovani poslanci udeležiti volitve v ustavotvorni odbor.

Politične beležke

— Republikaška stranka v Zadru. Iz Zadra poročajo, da se je tamkaj osnovala republikaška stranka Dalmacije. V novo stranko so vstopili elementi, ki so bili v opoziciji proti skupini Ciolitti-Grooich. Na proglasu stranke je podpisanih 50 oseb, izmed katerih je večina Jugoslovancev.

— Češko privatno štetje v Avstriji. Kakor poročajo »Narodny Listi«, je češkoslovaški narodni odbor odobril predlog, da se v Avstriji izvede privatno štetje češkoslovaških državljanov.

— AMERIKA ODKLANJA ČRNOGORSKEGA ZASTOPNIKA. Vlada Zedinjenih držav severne Amerike je definitivno odklonila diplomatskega in konzularnega zastopnika bivšega kralja Nikole, ker je Crna gora ujednjena s Srbijo in ostalimi jugoslovanskimi deželami v kraljevino SHS.

— PRED NOVIMI VOLITVAMI NA ANGLEŠKEM. Iz Londona javljajo, da namerava Lloyd George razpisati nove volitve v angleški parlament, čim bo dolnja zbornica sprejela budžetno predlogo. V novem budžetu se bodo državni izdatki zmanjšali napram onim iz prejšnjega leta in ne bodo smeli presežati zneska 950 milijonov funtov. Uvedle se bodo mnoge davčne olajšave, zlasti v prospeh industrije. Tako odpade progresivni davek na industrijsko produkcijo in na poslovni dobiček v trgovini. S tem korakom hoče Lloyd George zopet vzpostaviti zadovoljnost med unionisti, ki so radi davčnega vprašanja razcepjeni in ki so v zadnjih dveh letih zopet poskušali odpraviti ta davek. Lloyd George namerava zopet trdneje skleniti vrste koalicijske (liberalne in unionistične stranke) in računa z njeno zmago pri prihodnjih volitvah. »Daily Mail« pa piše, da se Lloyd George s tem svojim računom moti in da so potrebne za prospeh meščanstva mnogo radikalnejše reforme, nego jih dopušča Lloyd George. Računa se, da se bodo volitve vršile v aprilu.

— Ljudsko štetje na Norveškem. Norveška je končala svoje ljudsko štetje in ima 2,646.000 prebivalcev, za deset odstotkov več, kakor v letu 1910.

Pomembna zdravica gen. Franchet d'Espèraya.

BEOGRAD, 31. jan. Na banketu, ki ga je beograjska občina priredila na čast generalu Franchet d'Espèrayu, je imel general sledeči govor: »Gospod predsednik! Sprejem, ki mi ga je pripravilo Vaše mesto, je bil nenavadno časten. Veljal je francoski vojski, katero predstavljam jaz. Vesel sem, da se nahajam v okrilju glavnega mesta naroda, ki se je po tolikih stoletjih trpljenja in junaštva ujednil in se združil okrog staroslavne dinastije Karagjorgjevičev. S spoštovanjem pozdravljam Nj. Vel. kralja Petra, junaškega borila iz leta 1870. na ravninah Loire in leta 1875. na hercegovskih planinah, junaškega železnega značaja, ki je v najboljši kritični časih si ohranil ravnotežje. Klanjam se Nj. Vis. prestolonasledniku Aleksandru in dvigam svojo čašo v čast prestolnici države Srbov. Hrvatov in Slovincem.

Dragi tovariši! Z veseljem sem sprejel nalogo, da ponesem Vašemu

mesu častno odlikovanje Francije. Najbolj me veseli pri izvrševanju te misije to, da se nahajam med zastopniki slavne srbske vojske, ki sem jo znal ceniti na bojnem polju in na katero me odslej veže visoko dostojanstvo, v katero me je izvolil povzdigniti regent Aleksander. Našel sem Vas žalostne zaradi smrti vojvode Mišića. Vendar vojvoda Mišić se je smatral srečnega, da je doživel čas, ko se je njegova domovina resila sovražnika, ki je proti Vašemu glavnemu mestu naperil prvi ogenj svetovne vojne. Leta 1914. je Vaša vojska sama vzdružila naval avstro-ogrsko armade, katere jo je nadkričevala po številu in po orožju. Vojvoda Putnik je bil lahko ponosen na dve svoji veliki zmagi: one na Cerplanini in one na pobočjih Rudnika, ki je za dolgo časa zadržala sovražni naval. Nemci so morali pripeljati novih čet in Vas napasti iz zaledja, da so mogli zlomiti Vaš odpor z veliko močjo. Neizmerna energija Vašega suverena, kralja Petra, je umela obvladati vse težkoče, da je bilo

mogoče vkorakati v Albanijo. Po reorganizaciji je mogla Vaša vojska na Kajmak-Chalamu zopet pričeti borbo in zavzeti Bitolj. Tedaj so tudi Bolgari občutili moč Vaše vojske. Ko so dne 15. septembra 1918. francosko-srbske čete z bratskim članom in pod mojim vodstvom zavzele Vrhovo, Dobro polje in Veternik in otvorile vrata v domovino, je bila vsa vojska elektrizirana vsled navdušenja, nega poziva princa Aleksandra, vrsta se je na sovražnika z navdušenjem, ki ga je zmogla samo srbska vojska. Srbija je bila osvobodjena v šestih tednih in odpor osrednjih velesil je bil zlomljen. V veliko srečo si štejem, da sem Vam mogel zapovedovati tokom te epoeeje in da sem mogel imeti okrog sebe take vojake kakor so bili vojvoda Mišić, vojvoda Stefanovič in general Pešić. Če so Francozi in Srbi skupno izvojevali take zmage, nikoli ne bo mogoče streti vezi, ki so nas tedaj združile. Dvigani čaše na zdravje srbski vojski in srbskim častnikom.

Domače vesti.

Ljubljana, 1. februarja.

* Regentova zahvala Zagrebu. Iz Beograda nam poročajo 1. februarja: Včeraj ob 11. dopoldne je bil zagrebški župan Heinzl sprejet od regenta v polurni privatni avdienci. Regent se je županu prisrčno zahvalil za bratsko pozornost, katero je izkazal Zagreb proslavljeni prestolnici države ter je podrobno popraševal po zagrebških prilikah.

* Minister Beneš v Ljubljani. Vest, da češki minister zunanjih zadev dr. Beneš ne potuje skozi Ljubljano, se ne potrjuje. Minister se pripelje jutri v sredo popoldan ob pol 6. s praškim ekspresnim vlakom. Na kolodvoru ga pozdravijo zastopniki vlade in drugih oblasti, odposlanci češke kolonije in funkcionarji češkega konzulata. Ministru se pelje nasproti ljubljanski generalni konzul CSR. dr. Beneš ter ga pozdravi v Mariboru in spremi do Ljubljane. Na ljubljanskem kolodvoru hočejo odličnega državnika bratskega češkega naroda pozdraviti tudi mnogo naše narodne organizacije.

Češka obec oznamuje členom, že se sčasni korporativni pozdraveni pana ministra C. S. R. dr. Beneš dne 2. t. m. na jižnjm nádraží. Sraz členů o 17 h při kavárně »Evropa«.

* PROMOCIJA. Gospod Fran Bradač, gimnazijski profesor v Ljubljani, je bil na zagrebškem vsučilišču promoviran za doktorja filozofije.

* IZ URADNEGA LISTA. »Uradni list« deželne vlade za Slovenijo objavlja v 11. številki »Pravilnik o pobiranju davka na poslovni promet po izpremenjenih določilih finančnega zakona za l. 1920./21.« in »Uredbo, kako je dajati podpore iz čistega dobička državne razredne loterije« — na kar opozarjamo zainteresete.

* »Nijav« je v tiskarni dovršena. Radi svečnice se razpošlje 3. t. m. Dne 4. t. m. se bo dobila tudi v knjigarnah. Prihodnje številke bodo dovršene že pred svojim datumom, tako da bo izhajala vedno redno prvega in petnajstega dne v mesecu.

* Sramota za Ljubljano. Na naše poročilo o mučnem vrtu, ki ga je napravila odsotnost Ljubljane pri svečanostih v Beogradu, objavlja župan dr. Tavčar v »Slovenskem Narodu« pojasnilo, iz katerega povzemamo sledeče: Telegrafično vabilo na slavnost je prišlo 20. januarja, ko se je župan nahajal v bolnišnici v Zagrebu, odkoder se je vrnil 27. januarja. Zdravniki so mu radi boleznj odsvetovali, da se odzove povabilu, ki ga je smatral za strogo osebo. Na drugi strani župan ni mogel pravočasno dobiti informacij, ali bi mesto njega mogel zastopati Ljubljano kdo drugi in tudi se ni mogel poučiti, jeli potrebno kako častno darilo. Zato je poslal beograjskemu županu oprostilo bučeljavo, v kateri v imenu Ljubljane izreka prestolici prisrčne čestitke k zaslužnemu izrednemu odlikovanju. — K temu pojasnilu bi z naše strani pristavili, da seveda nikdo ne more zahtevati od g. župana, da se bolan izpostavlja nevarnostu napornega potovanja. Prepričani smo, da bi bil Beograd v polni meri uvaževal težnje razloge za odsotnost župana nove osebe in z veseljem pozdravil naša mestnike, ki bi bili prišli reprezentirati belo Ljubljano. Konečno moramo reči: ako bi se bila lepa županova brzojavka Beogradu pravočasno objavila, bi vsaj naša javnost ne imela vtisa, da je Ljubljana beograjsko proslavo popolnoma ignorirala.

* Vzemirjive vesti iz apaske kotline. Včeraj so se v Mariboru razširile vesti, da so na avstrijski strani naše severne meje med Čmurekom in Radgono ustavili postavljanje državnih mejnikov. Nasega obmejnega prebivalstva se je polastilo takoj razburjenje, ki pa se je izkazalo kot neupravičeno. Vzemirjive vesti so nastale radi tega, ker je v pondeljek prišlo v Peppersdorfu tehnično osobje razmejnitvene komisije, da ugotovi tehniška dela za postavljanje mejnikov. Radi tega so tako Nemci kakor tudi naši začasno ustavili svoje delo in je torej vsako vzemirjenje odveč.

* IZ SLOV. BISTRICE nam pišejo: V nedeljo so imeli tukajšnji takozvani socialisti v hotelu »Beograd« shod, na katerem ni bilo slišati drugega kakor samo zabavljanje in pso-

Prosveta.

— Iz gledališke pisarne. Radi težke obolenosti gđc. Richterjeve se poje v četrtek dne 3. februarja mesto opere »Dalibor« opera »Rigoletto« za red B.

— Naše marijoneto gledališče je vprizorilo v nedeljo »Snežulčico«. Po poldne je k predstavi prišlo toliko otrok in odraslih, da mnogi niso dobili več vstopnice. Tudi večerna predstava je bila razprodana. Vkljub temu, da se je »Snežulčica« že lansko leto večkrat igrala, je privabila k sebi zopet novih gledalcev. Zato bo marijoneto gledališče ponovilo v prihodnjih nedeljah nekaj lanskih predstav, da se med tem pripravi nov repertoar. Naši igralci so se od lani že precej spopolnili in nudijo predstave mladini in odraslim pravi užitek. Poleg »Snežulčice« smo videli enodejanko »Gašperček slikar«, igralka, ki daje Gašperju mnogo prilike, da zabava občinstvo. Lepa scena igrata, precizno izvajanje in živahna igra — vse kaže, kako se naše marijoneto gledališče razvija. Zadnji »Pianet« prinaša lep članek o marijonetonem gledališču. Naš slikar Saša Šantel je naslikal našega mojstra Klemenča sredi njegovih lutk. Slika je vzor-na izrečna. Poleg tega vidimo par prizorov iz marijonetnih iger, tako da bo naša širša javnost imela priliko videti, kako izgleda ta naš kulturni zgod. Članek v »Pianetu« izraža željo,

naj bi bile kmalu odstranjene vse ovire, da dobimo stalne predstave. Mi to željo podpiramo in želimo, da bi Ljubljana mogla s ponosom pokazati na najlepše marijoneto gledališče v Jugoslaviji. Jutri se igra »Obuti maček« ob navadnem času.

— Gledališka ajera. Kakor nam poročajo iz Beograda, je znani skladatelj Petar Konjović preklical dovoljenje, da uprizori ljubljanska opera njegovo delo »Vilin ve«. Skladatelj je to storil, ker se ga je kot funkcionarja umetniškega oddeljenja v ministrstvu prave z izvestne strani spravljalo v zvezo z nedavno gonjo, ki jo je uprizorila »Maska«, kot glasilo ljubljanskih gledaliških igralcev proti opernemu ravnatelju Rukavini, intimnemu prijatelju komponista.

— Gledališka knjižnica. Vrzel, ki je nastala vsled ponehanja »Talijs«, boče spopolniti uprava tukajšnjega slovenskega gledališča, ki je začela izdajati pod uredništvom intendantata prof. Juvancića »Gledališko knjižnico«. Seveda so cilji, ki si jih je postavilo uredništvo, mnogo višji, nego so bili pri »Talijs«, ki je hotela pomagati podeželni mladini, a nova knjižnica bo nudila samo literarna dela. V dokaz nam služi prvi zvezek, ki prinaša v izbornem dr. Prijateljevem prevodu klasično Gogoljevo komedijo »Revizor«. Prevajalec je napisal delu uvod o pisatelju, zgodovini dela in njegovi usodi v domovini. Knjigi je pridejana Gogo-

ljeva slika in nekaj avtorjevih lastnorčnih skic. Oprema knjige je jako okusna. Cena 32 kron. Dobiva se v knjigarnah, pri gledališki blagajni in pri biljeterjih. Delo, kakor tudi knjižnico toplo priporočamo.

— Oskar Wilde: Pravljica: Poslovenil M. F. V Ljubljani 1921. Založila Slovenska Socialna Matica. — Prevodna literatura je pri nas razmeroma še vedno revna, zlasti nam manjka klasikov iz velikih zapadnih literatur, zato moramo najtopleje pozdraviti najnovejši prevod prekrasnih pravljic tega znamenitega Angleža, ki je vzbujal tako dolgo toliko pozornosti na literarnem polju. Knjiga obsega vseh 15 Wildejevih pravljic in uverjeni smo, da jih bo bral vsah naš inteligent z velikim užitkom. Oprema knjige je zelo lepa, papir za današnje razmere krasen. Dobivajo se le vezani izvodi po 50 K pri Slovenski Socialni Matici v Ljubljani, poštni predal 91.

— Proslava zaslužnih mož. Ministrstvo prosvete je na predlog umetniškega oddeljenja sklenilo, da izda naredbu, po kateri se mora po vseh narodnih srednjih in strokovnih šolah v spominskih dnevih naših velikih mož vršiti enodnevno predavanje o istih. V ta namen bo ministrstvo izdalo priročno knjigo, v kateri bodo naznačeni življenjski podatki velikih mož našega naroda, njih dela in zasluge za narod.

Razstava Marina Studina. Mladi hrvatski kipar Marin Studin, ki je že lansko leto priredil kolektivno razstavo v Zagrebu, je razstavil svoja dela v svojem rojstnem kraju v Donjih Kaštelih.

Zanimivo je, da je pri otvoritvi svrjala kaštelanska glasba, a došle goste je nagovoril V. Arambašin. Sledilo je še več govornikov, ki so izražali veselje nad kulturnim delom mladega umetnika. Za razstavo vlada tudi v delavskih krogih veliko zanimanje. Kritika hvali umetnika, ki izraža v svojih delih dušo trepetnega človeštva.

— Novi šef opere Narodnega divadla. Za naslednika odličnega češkega skladatelja in šefa praškega Narodnega divadla Karla Kovaroviča je bil imenovan glasoviti skladatelj modernist dr. Otokar Ostrčil, ki je v znanstvenih krogih znan tudi kot odlični filolog. Ostrčil je deloval na vseh poljih kompozitorske umetnosti ter je avtor dveh z veliko pohvalo sprejetih oper.

— Umetniški razstava v Sarajevu. V Sarajevu se je otvorila razstava bosanskih slikarjev Mijića, Tješića in Petrovića, ki je, kakor pišejo sarajevski listi zelo zanimiva. Imenovani slikarji predstavljajo najmodernije struje ter so bili v jeseni zastopani s svojimi deli v zagrebški razstavi v modernem salonu.

— »Vjesnik za arheologiju«. Uprava Arheološkega muzeja v Splitu je ministrstvu za prosveto predložila

prošnjo za subvencijo edinemu arheološkemu glasilu v naši državi. Dosedajnji »Bollettino« bo odslej izhajal v našem jeziku kot »Vjesnik za arheologiju«. Urejeval ga bo še nadalje zaslužni znanstvenik don Buljić.

— Zgodovinska knjižnica zgorela. Iz Beograda se poroča: V Varševnici je zgorel do tal zgodovinski knjak knjazca Miłosa. Škoda je velika, ker je ob ti priliki zgorela velika zgodovinska knjižnica Obrenovičev.

Narodno gledališče.

Drama:

Sreda, 2. febr.: Sardou: Madame sans Gene. Izven.

Četrtek, 3. febr.: A. Kraigher: Skoljka, Red D.

Petek, 4. febr.: Shakespeare: Sen kresne noči v opernem gledališču ob dramskih cenah. Red E.

Sobota, 5. febr.: Zaprt.

Opera:

Sreda, 2. febr.: Nedbal: Od bajke do bajke. mladinka predstava ob treh popoldne. Izven.

Četrtek, 3. febr.: Smetana: Dalibor, Red A.

Petek, 4. febr.: Shakespeare: Sen kresne noči. Dramska predstava. Red E.

Sobota, 5. febr.: Cechov: Črešnjav vrh. Ostrovanje. ljudstvenega teatra. Izven.

vanje čen znanega narodnega trgovca in založnika tobaka Danila Omerza. Nemške kapitaliste, ki se skrivajo sedaj pod socialistični plašč, vprašamo sedaj, kje so bili takrat, ko je g. Omerza 4 in pol leta prenašal vojna in letniška bremena. Kdo si je takrat polnil svoje žepce z žulji slovenskih delavskih rok?

CERTIFIKATISTOM. Lastniki certifikatov za državne nastavnice se opozarjajo, da veljajo za leto 1920. izstavljeni certifikati za vožnje na progah južne železnice v kraljevini Srbiji, Hrvatov in Slovencev brez nadaljnjih formalitet še naprej do 28. februarja 1921.

«PRAVNI VESTNIK» za primorske Slovence. V Trstu je ravnokar izšla prva številka «Pravnega Vestnika», jugoslovanskega glasila za pravoslovje in pravosodje. V uvodu poudarja nova revija, da bo list posebej posebno pozornost občinski upravi in pravnim zahtevam občin, katere bi morale biti podlagi in glavna zaslonba vsake uprave, in še večjo pozornost upravi pravice, ki jo vrše sodnje.

Plačujte davke pravočasno! Davkoplačevalce vseh vrst nujno opozarjamo, da v lastnem interesu plačujejo davke pravočasno. Po razglasu delegacije ministrstva financ z dne 9. maja 1920 se pobirajo kot eksekucijske pristojbine za zaostale davčnine v Sloveniji in Dalmaciji sledeče prastojbine: Za opomin od vsake polne krome 4 vinarje, za rušenje 4 vinarje od vsake polne krome, za prodajo dva vinarja od vsake polne krome. Opozorjevalne in rušene pristojbine zadenejo torej vsako zakasnitev in občutnem znesku. V primeru zakasnelega plačila zadene stranko trdo novo breme.

ZA NESREČNO POGORELCE V OSOJNIKU. Dne 17. oktobra 1920 je upepelil požar v Osojniku, občina Semič pri Črnomlju, enadvajsetim posestnikom 16 hiš in 75 gospodarskih poslopij in hlevov, vso hišno in gospodarsko opremo, živež, obkoko in perilo. Škoda znaša nad 2 milijona kron, zavarovalnica pa le 14.800 K. Ker so pogorelci v hudi bedi in si po svoji lastni moči ne morejo pomagati, razpisuje deželna vlada, poverjeništvu za notranje zadeve, nabiranje darov po vsej Sloveniji. Darove sprejema v Ljubljani poverjeništvu za notranje zadeve (ravnateljstvo pomožnih uradov) in mestni magistrat ljubljanski, na deželi pa vsa okrajna glavarstva in politične ekspoziture ter mestni magistrat v Celju, Mariboru in Ptuj.

DAVEK NA DIJETE POSLANCEV. Direkcija davkov je naložila na poslanske dnevnice davek 11 dinarjev.

ZAMENJAVA NOVČANIC V OKUPIRANI DALMACIJI. Iz Beograda se poroča, da se neizgane avstrijske novčanice, ki krožijo v okupiranih delih Dalmacije, zamenjajo na bazi 20 neizganih avstrijskih kron za 1 dinar.

Zensko udruženje v Opatiji. Da obranijo naš narod pred tujinstvom, zbrale so se gospe in gospodične iz vseh slojev Voloske-Opatije in cele Ljuburnije, da ustanove „Zensko udruženje“. Časi so se izpremenili, sedaj je treba, da tudi ženska deluje v javnosti, kjer jo čaka težka, a častna naloga. Društvo bo delovalo na prosvetnem polju, ustanovljalo bo knjižnice, prirejalo predavanja, gojilo bo pesem in glasbo, a skrbelo tudi za siročad. Društvena pravila so se že predložila v odobrenje.

Velik požar v Baranji. Na nedavno nacionalizirani in podržavljeni graščini Belje v Baranji, ki je bila prej last bivšega nadvojvode Friderika, je izbruhnil te dni velik požar, ki je bil še po treh dneh lokaliziran. Škoda znaša več milijonov kron.

POLETNA REZIDENCA ČEHO-SLOVAKIH PREDSEDNIKOV. Zastopniki češkoslovaške vlade se pogajajo s knezom Fürstenbergom glede nakupa graščine Luna, za katero se zahteva nakupna cena 30 milijonov kron. Graščina pa bi bila poletna rezidenca predsednikov češkoslovaške republike.

Meteorološki pregled za mesec januar. Kakor zadnja leta, odlikoval se je tudi letos mesec januar po izredno milim in lepem vremenu. Temperatura je padla samo šestkrat malo pod ničlo in še to samo v nočnih urah. Pod vplivom gorkih jugozapadnih vetrov skopnel je v Ljubljani in okolici že 11. vesnag in od takrat imamo z malimi presledki prav pomladansko vreme. Padavin je bilo malo, večinoma v obliki dežja, skupaj 32 mm v šestih dneh. Zračni pritisk je bil relativno visok in zelo izpremenljiv. Radi tega je bila atmosfera v višjih zračnih plasteh zelo nemirna in hitro so se menjavali severni in južni vetrovi. Kakor kaže sedanja vremenska situacija, prinesel bo februar spremenljivo in neskonovito vreme.

MARIBORSKI DROBIŽ. V nedeljo popoldne je neki ormoški trgovec v Cvetlični ulici v Mariboru tako nesrečno padel, da se je poškodoval na glavi in na rokah in so ga morali prepeljati v bolnico. — V ponedeljek so se v Sodni ulici št. 32 vnele saje. Ogenj je bil pogasjen predno je mogla nastopiti požarna bramba. — Nedeljski izletniki iz Slovenskih Goric so prinesli s seboj polno vijolic in celo metuljev, prezgodnjih oznanjevalcev pomladi. — Predpust je jako živahen, plesov ni ne konca ne kraja. — Kocijažu Antonu Korošcu so se v nedeljo na Ruški cesti splašili konji. Padel je na tla in dobil pri tem več poškodb, en konj pa si je zlomil nogo in so ga morali takoj ubiti.

POROKA. Dne 31. januarja se je poročil posestnik in gostilničar Josip Cajhen na Teharijih z gospodično Marico Osetovo iz znane narodne rodbine Osetove v St. Juriju ob južni železnici.

DISKUSIJSKI SESTANEK društva «Pravnik» bo v četrtek, dne 3. fe-

bruarja ob 5. uri popoldne v Sodni palači soba št. 79. Dnevni red: Ustava in pravosodje, poročila gosp. dvornih svetnikov dr. Janko Babuik.

Na velikonočno nedeljo priredi Jugoslovanska Matica na Kongresnem trgu v Ljubljani veliko javno tombolo. Enako prirede na isti dan tudi vse podružnice Jugoslovanske Matice po vseh večjih krajih Slovenije javne tombole. Prosimo vsa narodna društva, da se na te prireditve ozirajo.

Razpis službe. Pri državni posredovalnici za delo v Ljubljani je razpisano mesto uradnega sluga z letno plačo 1200 din. in dnevnici. Kolikove prošnje do 15. febr. 1921. Invalidi imajo prednost.

Novo društvo. Deželna vlada za Slovenijo, poverjeništvu za notranje zadeve, je z razpisom št. 1/pr. z dne 6. januarja dovolilo ustanovitev društva »Osrednje društvo trgovskih nastavlencev za Slovenijo v Ljubljani«.

sv. Društvo za zgradbo doma Sokol 1. ima svoj redni občni zbor v nedeljo dne 6. februarja ob 9. uri popoldne v društvenem lokalu Sokol 1, trg Tabor št. 2. Ker se bode sklepalo o važnem in dalekosežnem proračunu za letošnje dobo, vabi k najobilnejši udeležbi članov. Odbor.

st. Sankalna tekma na Bledu. Za nedeljo dne 6. februarja, na kateri dan se vršijo na Bledu tekme na ledu, razpisane od »Sportne zveze«, namerava sporni odsek prometnega društva Bled, razpisati tudi tekmo na sankah, odprto sicer za vse klube, vendar z značajem lokalne klubove prireditve. Zaradi senčne lege je bilo to sankališče izvedeno tudi za časa sedanjega južnega vremena uporabljivo, in so se dosegle precejšnje brzine, ki se bodo dale še stopnjevati, ako se bodo v slučaju, da zapade sneg, izvedle še nekatere korekture, ki so potrebne na prosti in okopli. Pogoji razpisa se objavi pravočasno.

st. Planinski koledar za leto 1921. Stevilo naročnikov ni doseglo niti visokosti, da bi bili kriti tiskovni stroški. Je žalostno. Opozorjamo še enkrat na ta koledar ter priporočamo nega naročitev pri založništvu v Mariboru, Kerkova ulica 5, I. nadst.

Matija Lavrenčič. V Trstu je umrl v petek znani rodoljub in narodni delavec g. Matija Lavrenčič, vpokojeni železniški uradnik, brat bivšega postojnskega župana g. Josipa Lavrenčiča. N. p. v. m.

Umrl je te dni v Postojni po svojem delu v blagor bližnjega daleč naskoli znani g. Matija Petrič, ki je bil celih 32 let načelnik gasilnega društva v Postojni. Tekom let je s svojimi gasilci pogasil nad sto požarov.

Smrt v tujini. V premogokopu Black Diamond v severni Ameriki se je pripetila dne 27. decembra 1. l. velika

nesreča, ki je zahtevala mnogo človeških žrtv. Kakor poroča »Glas Svobode«, ki izhaja v Chicagu, je med ponesrečenimi tudi naš rojak Josip Gril iz kočevskega okraja. Prej je delal v Forest City.

p. Društvo jugoslovanskih železniških uradnikov v Ljubljani priredi v soboto dne 5. februarja zabavni večer s koncertom in plesom v dvorani Mestnega doma v Ljubljani. Sodeluje salonski orkester Sokola I. ter kvartet prof. dr. Kozine. Začetek ob 20. uri, vstopnina 20 kron za osebo. Državno- in južnoželezniškemu uradništvu naklonjeno občinstvo se naproša, da se vabilu množestveno odzove.

Ogojčkan o rožniški podporočnik. Štefan Tepež, rod. Zagrebčan, je znan kot nepoboljšljiv potepuh, ki se ne ogiblje niti policije, niti orožnikov. V Rajhenburgu se je približal te dni orožniškemu podporočniku Bernhardu, poveljniku orožniške čete v Brežicah, kateremu se je predstavil kot detektiv iz Zagreba. Pripovedoval mu je, da se poleg svojega poklica bavi tudi s trgovino s konji, seveda, kolikor mu služba dopušta. V razgovoru je Tepež rekel, da je bil v Brežicah, kjer je v orožniški postaji pustil 11 metrov finega sukna, meter po 67 kron. Ponudil je sukno podporočniku, ki mu je izplačal na račun 320 kron. Ko se je Bernhard vrnil v Brežice, je zvedel, da je nasledel navadnemu goljufu.

Mrtvec jahal v Sarajevu. Iz Sarajeva poročajo o naslednjem neverjetnem slučaju: Neki Huso Hdzivović iz bližnjega sela Kobilja glava, je bil bolehen in se je podal na pot v sarajevsko bolnico. Doma je zajahal konja ter krenil proti Sarajevu. Seljaki, ki so ga srečavali in pozdravljali, so se čudili, ker jim Huso ni odgovarjal in je brez odzdrava jahal dalje. V Sarajevu so ustavili konja ter ugotovili, da je Huso Hdzivović na konju mrtve. Bil je že hladen in se je z rokami krčevito držal za turško sedlo, vsled česar ni že prej padel s konja.

Nesreča pri delu. Ignac Gorenc, strugar v strojni tovarni v Ljubljani je obdeloval veliko kolo. Ker pa ni imel pri sebi dosti pomagalec, mu je padlo kolo na levo nogo in mu jo zlomilo.

Zemlja je zasula delavca Križnika, zaposlenega pri kopanju tunelja. Pri tej priliki je zadobil Križnik precej resne notranje poškodbe.

RADI OSKRUMENJA so zaprli v Zagrebu slugo gornjegrajske ljudske šole Mija Vlahovića, ki je z dekleto uganjal nedovoljene stvari. Dolži so ga, da je oskrnil neko šestletno deklico. V zaporu se je skušal obesiti, a je padel z vrvi nezadavljen. Prenešen je bil v bolnico.

Dobrega prijateljica ima Franc Skraba, posestnikov sin z Iga, v osebi sosedice Martine Meglič. V nedeljo sta popivala po Igu in ko sta bila proti večeru že dosti »mokra«, sta se začela prepirati, kakor je to pač že navada. Pri tem so govorile tudi roke in Meglič je Skraba podrl na tla, potem ga je

pa se obdržel na brsti in pritisnil ga oprtostal po obrazu.

PRI TATVINI PONESREČIL. Na železniškem tiru v Crnomercu pri Zagrebu so našli v soboto mrtvo truplo znanega železniškega tatua Josipa Pavletića. Ponesrečil se je v trenutku, ko je v večji tatinski družbi metal iz vozečega vagona zavoje raznega blaga. Padel je z voza ter prisel pod kolesa. Njegovi tatinski tovariši so ušli.

Vsled stekline umrl. V Pasticurjev zavod v Zagrebu so predčerašnjem pripeljali 14letnega kmetskega fantu Josipa Habjanica iz Stajerske, katerega je bil ugriznil stekel pes. Včeraj je umrl.

Po svefu.

Stamnata ura. V nemškem mesecu Kaiserhallen-Steglitz je nek čevljarški mojster izumil uro, ki ima to posebnost, da je vsa izdelana iz slame. Vsi njeni deli znotraj in zunaj so izdelani iz nepreparirane ržene in osvene slame. Ura je visoka 170 centimetrov, široka 65, gre polnih pet ur in kaže čas zelo točno. Čevljarški mojster je delal na tej uri 15 let. Podobna slamnata ura, katero je izdelal nek železničar, se nahaja v Goslarju.

Koliko žen ostane neomozenih. Po zadnjih vestih društva za proučevanje socialnih posledic vojne v Kodanju, znaša izguba ljudi za časa vojne 35 milijonov. Zanimivo je, da je vstala sedaj silna množica žen brez moža. Tako mogoče to leto ostati na Nemškem 18 od 100 žen brez moža.

Usoda caričinega plašta. Hamaburški listi pripovedujejo: Neki hamaburški trgovec je z ženo odpotoval pred vojno po kupcih v Rusijo in je bil tam mitemiran. Ko se je po koncu vojne vrnil v domovino, je propadlo vse njegovo premoženje in gotovina. Da se obrani najhujše bede, je poskušal prodati nek iz Rusije seboj prineseni kožuh za 15.000 mark. Vendar se mu to v Berlinu ni posrečilo. Naročil je zato neki hamaburški trgovki, naj proda krzno v Hamburgu v hotelu Atlantic. Ko je bil kožuh v tem hotelu na ogled, je neki inozemski gost spoznal njegovo pravo vrednost. Kožuh je napravljen iz najdražjih pravih hermelinovih kož in vreden nad pol milijona frankov. Policija je kožuh zasegla, zlasti ko se je pri natančnejši preiskavi pokazalo, da nosi vitte inicijale bivše ruske carice. Njegov lastnik je pa dokazal, da je kupil ta kožuh od neke ruske grofice, ki je svoječasnno dobila ta kožuh od poprej sam ni vedel. Kožuh je sedaj policija vrnila lastniku, ki ga je prodal za pravo vrednost in je s tem rešal bede.

TAM PREKO JE BEDA, TAM PREKO TREBA POMOČ! — ALI STE ŽE ČLAN «JUGOSLOVENSKE MATICE»?

„Zlatorog-milo“

je izdelek samo prvovrstnih sirovin, vsebuje 66% maščobne kisline.

Glavno zastopstvo za Hranisko:

R. Runc in drug, Ljubljana, Gosposvetska cesta 7.

Gospodarstvo

Obrtna razstava v Mariboru. Slovensko obrtniško društvo v Mariboru je sklenilo, da priredi leta 1923 veliko obrtno razstavo, letos polci pa manjšo lokalno razstavo samo za mariborske obrtnike in domače izdelke. Kdor se boče udeležiti razstave, naj javi to odhodu za obrtno razstavo v Mariboru, Koroška cesta 1.

Ljubljanska kreditna banka. Minister za trgovino in industrijo je ljubljanski kreditni banki dovolil, da sme zvišati svojo glavnico od 50 na 100 milijonov kron.

Splošna gospodarska zadruga za Slovenijo v Ljubljani. Gosposvetska cesta št. 2 nudi svojim članom fino banško moko 00 po 17 kron, domačih mlinov št. 0 po K 16,50, moko z kuhno št. 1 po K 15,50, ajdovo moko, popolnoma belo po K 17, koruzni zdrob po K 7,50, koruzna moka svežo mleta iz domače koruze po K 6, riž po 20, 28 in 30 K, leča po K 10,50; nadalje testenine, olje mast, razne dišave, mila itd. Ta teden ima v razprodaji tudi suho meso, gajnat in ribo. Novi člani se sprejemajo vsak dan od 8, do 12, in od 3, do 5. ure. Dolež znaša 50 kron, vpisnina 4 kron. Janči se z dvojnimi deležem. Član more postati vsakdo, ki plača predpisan delež. Člansko zborovanje zadruge se bo vršilo meseca februarja. Dan in spored se pravočasno objavi.

Železniške pošiljke za Beograd ustavljene. Iz Beograda nam poročajo: Ker so prekosavske železniške postaje na teritoriju zagrebške direkcije skoraj popolnoma zastavljene, se od 1. do 10. februarja začasno ustavi sprejemanje in odpravljanje pošilk, ki bi se nanovo nameravale s teritorija preko Save pošiljati v Beograd (loco in tranzit). Zivno blago, premog, železniške in vojaške pošiljke pa se še nadalje sprejemajo in odpravljajo.

Mezdne borbe na Češkem. Iz Prahe javljajo: »Tribuna« poroča, da je sklenila češkoslovaška zveza podjetij za lesne izdelke, da odpusti vse delavce. To je zveza storila iz solidarnosti napram železindustrijskim obratom, kjer je izbruhnila radi zahtev po povišanju mezd stavka.

Avtomobilna kriza. Največja ustavila delo zaradi pomanjkanja narocil. Cene avtomobilov so padle na predvojno stanje, na 600 do 1000 dolarjev.

Borza 1. februarja

Zagreb, devize: Berlin 227 do 230, Milan 521 do 525, London 540, New York kabl 140 do 141, ček 139 do 140, Praga 188,50 do 191, Zeneva 2300, Dunaj 21,70 do 21,85, Pariz 980 do 990. Valute: dolar 135 do 136, rublji 99 do 70, češke krome 170, franki 980, do

napoleonidori 458 do 465, marke 218 do 228, leji 200 do 202, lire 513 do 515, turške zlate lire 520.

	denar	blago
Banka za Primorje	1080	1080
Trg. obrt. banka	375	
Banka Brod na Savi	270	275
Jadranska banka	1780	
Narodna banka	640	650
Hrv. eskomptna	1500	1505
Slavonija	1160	1175
Narodna šumska ind.	770	
Srpska banka	725	730
Poljedelska banka	105	108
Eksploatacija drva	1835	1840
Goranin	750	800
Ljubljanska kred. banka	900	
Dubrovačko parob. dr.	6100	
Prašedionica	9800	9800
Gutman	1450	
Našička ind. drva	827	880

Beograd, valuta: dolar 34 do 34,25, funti 132 do 134, franki 240 do 242, lire 130 do 132, leji 49 do 49,50, levi 43 do 44, marke 56,50 do 57, napoleonidori 116 do 117. Devize: London 137 do 138, Pariz 240 do 242, Praga 47 do 48, Dunaj 5,40 do 5,50, Berlin 57 do 57,50, Milan 130 do 132.

Dunaj, devize: Zagreb 456 do 460, Beograd-Berlin 1080,50 do 1092,50, Budapešta 124,50 do 126,50, Bukarešta 915 do 925, London 2715 do 2735, Milan 2452,50 do 2472,50, New York 703 do 707, Pariz 4880 do 4920, Praga 855 do 861, Zofija 827,50 do 837,50, Varšava 73,25 do 73,25.

Curli 11.162,50 do 11.212,50. Valute: dolarji 698-702, levi 815-825, marke 1084 do 1090, funti 2710 do 2720, franc. franki 4860 do 4910, lire 2440 do 2460, dinari 1830 do 1850, poljske marke 79,50 do 81,25, leji 907,50 do 917,50, švic. franki 11,150 do 11,200, češkoslovaške krome 862 do 867, ogrske krome 124,75 do 126,75. Avstr. krona renta 98,80. Ogrska krona 225. V. avstrijsko vojno pos. 81. Turške srečje 3740. Kreditni zavod za trg. in ind. 1545. Anglobanka 1150. Bankverein 1195. Landerbank 1979,75. Avstro-Ogrska banka 4880. Bosanska zemaljska banka 1438. Živnostenska banka 3588. Državne železnice 5510. Lombard 2860. Alpino-Montan 5780. Praška železna ind. 13740. Leykam, papirnica 6950. Trboveljska premogokopn. 4510. Kranjska železn. ind. 6700.

Praga, devize: Beograd 205 do 207, Berlin 128,75 do 130,25, Bukarešta 106,50 do 108, Zofija 95 do 96, Curli 308 do 311,50, Milan 289 do 291, Pariz 570,50 do 573,50, London 312 do 314, New York 81 do 82, Dunaj 11,125 do 12,125, Zagreb 52 do 53, Varšava 9 do 10, Budapešta 14 do 15. Valute: dinari 125 do 128, marke

128,75 do 130,75, leji 106,50 do 108, levi 90,75-91,75, švic. franki 1303,50 do 1306,50, lire 286 do 288, francoski franki 567,50 do 570,50, funti 310 do 312, dolarji 80 do 91, avstrijske žigosane krome 11,125 do 12,125, poljske marke 8 do 9.

Berlin, devize: Italija 242,25 do 242,75, London 254,70 do 255,30, New York 6693 do 6707, Pariz 453 do 454, Svica 1071,40 do 1073,60, avstrijske žigosane krome 16,98 do 17,02, Praga 79,90 do 80,10, Budapešta 11,105 do 11,145.

Carli, devize: Berlin 9,50, New York 626,50, London 24, Pariz 43,50, Milan 2250, Praga 790, Budapešta 1,15, Zagreb 450, Bukarešta 8,50, Varšava 0,75, Dunaj 1,65, avstrijske žig. krome 1,15.

Vremensko poročilo.

Ljubljana 306 m nad morjem									
Dan	Čas	Temperatura	Stalna	Stalna	Temperatura	Velocit	Nabe	Moč	Moč
1. febr.	7. ur.	7,8	6,8	6,8	4. febr.	7. ur.	7,8	6,8	6,8
2. febr.	7. ur.	7,8	6,8	6,8	5. febr.	7. ur.	7,8	6,8	6,8

Stalna vlažnostna temperatura 6,6, normalna 7,3
Vremenska napoved: več. del. južno vreme.
Solnce vzhaja ob 7:24 zahaja ob 17:05

Lastnik in izdajatelj
Konzorcij »Jutra«
Odgovorni urednik Mit. F. Jelenc.

Sokolski dom v Škofji Loki.

Po dveletni neomahljivi delavnosti stavbinskega oddelka našega Sokola čujemo o njegovem sklepu, da prične 1. marca t. l. zidavo prepotrebne sokolskega doma. Vposledje sedanje razmere si lahko vsakdo predstavlja težko, s katerimi je združen ta sklep, ki pa je vključno temu definitivni. Čast in hvaga vsem prijateljem sokolstva in izven Loke, ki so z velikodušnimi prispevki priskočili na pomoč našemu Sokolu ter ga s tem podkrepili v njegovih stremiljenjih po tej za kulturo in napredek našega naroda vevlačni stavbi.

Sredi našega trga, na bivšem posestvu g. Oroslava Dolence, ki nam je v ta namen po razmeroma nizki ceni prodal svojo hišo, se bo dvigal Sokolski dom in vabil v svoje prostore vse one, v kojih dušah bo našel odmev klic Sokolstva po kulturi in napredku. Telovalni, gledališki in čitalniški prostori bodo nudili našemu ljudstvu duševno in telesno hrano, tu bo dana vsem naprednim korporacijam brez razlike strank možnost zborovanja in sestankov, kar vse se je dosedaj moralo vršiti pod milim nebom!

Da je bila težka odločitev pri sedanjih razmerah, si pač lahko predstavljamo vsakdo sam. En milijon kron predvideva stavbeni proračun! V tem bodi opisano breme, katero je prevzel naš Sokol na svoje rame! Vendar nas pa to breme ne bo oviralo pri započetem delu, h kateremu nas bodri zavest, da pripravimo s Sokolskim domom našim naslednikom to, kar opazujemo že zdavnaj pri naših severnih bratih. Bodočnost naš domovine je odvisna le od kulture njenih sinov!

Apelujemo na vsa narodno čuteča srca, da nas podpirajo po svojih močeh pri tem ogromnem delu! Vsak, tudi najmanjši prispevek za Sokolski dom nam bo dobrodošel, vsaj: kamen do kamna palača.

Prispevki naj se blagovolijo poslati na tukajšnjega Sokola ali na tukajšnji "Okrajni hranilnici in posojilnici" z označbo "za Sokolski dom". V Ljubljani sta poverjena nabirati prispevke brata dr. Tone Jamar v Prešernovi ulici in Alojzij Payer v kavarni "Zvezda".

FRANK HELLER:

Prigode gospoda Collina.

Roman.

(Prevod iz švedščine. F. J.)

Toda njegov obraz je izražal samo uljudno zaupanje, ona je pa brž nadaljevala:

«Veste, davi so me okradli, ko sem šla, da si nakupim neke malenkosti. Bila sem pri Petru Robinsonu in Liberty in v Bond Street in ogledala sem si celo vrsto izložb. Ne vem, kje je nekdo izbral ugodno priliko, in me okradel, ker sem kar nenkrat zapazila, da je moja torbica prazna.»

«Vsa izpraznjena? Ne da ste kaj zapazili?» je vprašal Filip sočutno.

«Niti najmanj! Vse ni šlo rakom žvižgat, pač pa nekaj draguljev, ki sem jih imela v torbici... in urica... Prav spretno je moral zlikovec napraviti, da nisem prav nič zapazila.»

«No tu v Londonu» — je Filip odgovoril razmišljeno, — «je vse mogoče.»

«Sedaj pa govorite kakor gospod Philpott. To se mi je vendar res pripetilo!»

Tebi? si je mislil Filip, potem jo je pa prekinil: «Zakaj mi pa niste črhnil besedice prej, ko sva se sestala?»

Pomagaj bi Vam bil vsaj, da najdete Scotland Yard.»

«Nisem Vas hotela nadlegovati...» je odgovorila nekoliko nerodno.

Filip jo je pogledal, kakor očitačo, če, ona je pa z neko naglico nadaljevala:

«Hotela sem v Scotland Yard, da najdem dobrega detektiva. Saj ga rabim, kaj ne?»

«Seveda», je odgovoril Filip s prikrito ironijo, «to je gotovo.»

Mislil so se kar podile po njegovi glavi. Na česti okradena, ne da bi bila zapazila, — prav mogoče. Pa da mi ni tega takoj povedala, ... že

lo neverjetno. Dragulje in urico? Še manj verjetno. Zakaj pa ne denarja? Da, za denarjem ni treba poizvedovati, ker nima nikakršnega izgleda, za uro in dragulji pa že prej, ... Scotland Yard... in ta sme tudi aretirati tatu, morda celo pri rendez-vous. Saj ne pozna mojega naslova. Pa zakaj ne navaden policist? Hm, morda misli, da to ne gre, ali pa se jej zdi, da bi to povzročilo preveč pozornosti... Ali ji delam krivico? O, da bi le bilo tako? Pa če imam prav, zakaj mi potem pripoveduje o Scotland Yardu? To ve... ženska! Ali imam prav? Moja zahrbtnost mi pravi, da je mogoče in da ne smem v svojem poklicu riskirati preveč. Če Vam delam krivico, gospodična Holten, izvolite mi oprostiti, če pa imam prav, potem... tritisoč kron! Živimo in dajmo, da žive tudi drugi! Če še velja ona stara ocena moje glave, Vam privoščim poizkus, kako bi si jih zaslužili...

Ne da bi izdal svoje misli, jo je Filip še izpraševal nekaj časa o zagometni tatvini. Kar se mu pojavila je v sladko ji reče: «O, seveda rabite pravga detektiva, gospodična, če hočete ujeti svojega zločinca. Veste kaj? Nikdar ne hodite v Scotland Yard, tam imajo polne roke dela z raznimi manjšimi in večjimi zadevami, ne verujem, da Vam posvetijo več ko pet minut. Da sem na Vašem mestu, bi se obrnil na spretnega zasebnega detektiva. Mogoče sem slišal o nekem Ircu, gospodu Kenyonu, ki ima baje fenomenalno srečo v tej stroki. On je n. pr. ujel ponarejalce denarja L. 1908., one, ki jim Scotland Yard tri tedne ni mogel do živga.»

«Ali mislite, da bo zelo drag?» je vprašala Holtenova.

No, ne bo sile. Svoj poklic izvršuje bolj amaterski in za prav interesantne zadeve sploh ne sprejema honorarja. Prepričan sem, da se bo zanimal za Vašo zadevo, gospodična. Okradena na cesti, ne da bi kaj za-

pazila in ne da bi Vam vzeli tudi torbico, ta pa res ni slaba.»

«Pa, ... ali sme aretirati mojega tatu, če ga najde?»

«No seveda, bodite pomirjeni, gospodična. Prav tako pristen detektiv je, kakor katerikoli drugi iz Scotland Yarde. Napišem Vam njegov naslov na papir.»

«Hvala, če ste res tako ljubeznivi...»

(Dalje prihodnjic.)

Naše nebo.

Tekoči mesec so vidni na nebu vsi večji planeti. Planet Merkurij sveti na nebu kakor večernica ter zahaja koncem meseca dve uri za solncem. Najti ga je težko radi neprestane solčne bližine. Ugodna prilika, najti ga na večernem nebu bo 9. februarja, ko bo stal Merkurij južno pod ozkim luninim krajcem, približno za 4 in pol navideznih luninih premerov.

Kakor najsvetlejša zvezda na večernem nebu je v tem mesecu gotovo vsakemu dobro poznana večernica: planet Venera, ki zahaja koncem meseca 4 ure pozneje kakor solnce. Znamenit nebesni pojav bo 11. februarja, ko bo Venera za nekoliko ločnih minut južno tik pod prvim krajcem. V nekaterih krajih na zemlji pa se bo opazilo dne 12. februarja ob 5. uri 41 min. (sr. evr. č.), da bo zakril lunin krajec Venero. Celo opoldne, ob popolnem solnčnem svitu in jasnem nebu lahko najdemo Venero s prostim očesom na nebu. To pa zlasti v času, ko bo Venera najbolj oddaljena od solca. Ako pogledamo okoli 9. februarja vzhodno od solca, približno 47 ločnih stopinj, jo lahko najdemo ob 19. uri, južno v ozvezdju Leva. Ko se nahaja ozvezdje Orionove okrog 22. ure ravno na južni strani neba, stoji tedaj Jupiter že visoko na vzhodnem

večernem nebu ter ga je lahko spoznati kot najsvetlejšo zvezdo vzhodnega neba. Jupiter je že za najmanjše daljnogledne hvaležen objekt. Ako ga moramo skozi navaden trieder, lahko opazimo njegove štiri mesece. Če pri nekoliko urnem opazovanju vidimo, da so jupitrovi meseci izpremenili svoje stališče nasproti Jupiterju, zakaj jupitrovi meseci se sučejo okrog Jupiterja ravno tako, kakor planeti okrog svojega solca. Da mesece lažje identificiramo, jih znamujemo s številkami 1 do 4, kjer je njih oddaljenost večja od Jupiterja. Vzemimo par izgledov, kje bodo jupitrovi meseci ob gotovem času na primer ob 2. uri 15 min. naslednje dni: dne 7. februarja bodo stali vzhodno od Jupiterja plošče v premi črti: 4. mesec, 2. in kakor najvzhodnejši 3. mesec. Zapadno od Jupiterja plošče pa bo stal 1. mesec.

Dne 17. februarja bo ob istem času sledeča slika: zapadno od Jupiterja plošče bosta stala 3. in 4. mesec, vzhodno od Jupiterja pa 2. in 1. mesec. Vsled sukanja mesecev okrog Jupiterja se dogaja večkrat, da stopi ta ali oni mesec pred ali za jupitrovo ploščo, in tako nastanejo tudi jupitrovi mrki. Ti pojavi se v naprej izračunajo, vendar nastopi jupitrov mrk. Ta dogodek se tudi lahko vporabi za določevanje časa. Največji in najsvetlejši je tretji mesec. Dne 11. februarja bo večer krajci mesec na zapadni strani jupitrove plošče. Točno ob 23. uri 37 min. pa se bo skril za Jupiterja v njegovo senco. Ako imamo dober daljnogled na razpolago, popravimo si na ta način pri opazovanju teh pojavov dojak ločne svoje ure za vsakdanjo rabo.

Uro kasneje za Jupiterjem pa vzhaja obročasti Saturn v ozvezdju Devica. Njegov svet je medlejši od Jupiterja. Najti ga je lahko, zlasti dne 23. februarja ob 22. uri, ko bo stal Saturn točno severno nad polno luno in razdalji kakih pet luninih premerov. Planet Uran se nahaja na zapadnem večernem nebu v ozvezdju Vodnarja kakor mala zvezda. Naoddaljenosti planet našega solnčnega sistema: Neptun je v ozvezdju Raka, viden samo z daljnogledom. Točno o polnoči začne kom meseca je na južni strani neba v takozvani opoziciji s solncem.

I. T.—

Ali ste že poslali na-ročnino za „Jutro“?

Rupi se taška, če dobro ohranjena, pripravna za inkasanta. Naslov se izve v upravnstvu „Jutra“.

Velika registrirna blagajna (National-Cash) z električnim in ročnim pogonom in štirimi predali ter dobro ohranjena blagajna wertheimeria št. 3 na prodaj.

Naslov v upravi „Jutra“. 297 2—1

Kupijo se stara, tudi pokvarjena dvokolesa, silvalni, pisalni in razni stroji. F. BATJEL, Ljubljana, Stari trg 28. 274 12—2

Obl. konces. zavod za pokončevanje podgan, miši in mrčesa, Kolodvorska ulica št. 39. 415 62—13

Posestva od 4 do 400 oralov, mlina brez konku enice, trgovska hiša, hiše in vila, opremljenih 12 sob najmodernejše, hotel, gostilna, graščina se prodajo potom pis rne nepremičnin: ZAGORSKI, Maribor, Barvanska ulica 3. 279 3—2

Obvestilo.

Obreščava cenj. odjemalce in p. n. občinstvo, da sprejemava nova dela in popravila po najnižjih cenah. Gotovi čevlji v zalogi. Turistovski čevlji domačega izdelka. 622 16

Ant. in Jož. Brajer-Kapele Ljubljana, Turjaški trg (Breg) št. 1. 103 62—43

ČEVLJI

na debelo in na drobno, vse vrste moški, ženski in otroški, delavski kakor tudi najfinjši vseh vrst po najnižjih dnevni cenah se dobijo pri znani trdnici

ALEKSANDER OBLAT, Ljubljana, Sv. Petra cesta 28. Tudi se pošilja po povzetju po vsem kraljestvu.

HRVATSKI DRVOTRŽAC

list za šumsko gospodarstvo, trgovino i industrijo drva. Izdaja 1., 10. i 20. u mesece. Pretplata godišnje K 120.—. Adresar: industrije drva K 20.—, Zagreb, Strossmayerova ulica 6. 187 14—7

Rezanje drv s motorne žage L. Heršl, Ahačjeva c. 10. (Tramvajeka postaja: Sv. Petra cerkev.) 294 3—1

Riz, sveže, vino, prazno sode nudi, najceneje Fr. Širo, Kranj. 221 20—15

Naročajte

Ljubljanski Zvon

letnik 1921.

Ljubljanski Zvon je najstarejši in najboljši slovenski leposlovni mesečnik. Novi letnik bo prinašal celo vrsto povesti in člankov, ki bodo zanimali vsakogar. Izide v popolnoma novi opremi.

306 12

Celoletna naročnina znaša 180 K, polletna 90 K, četrtletna 45 K. Izhaja vsak mesec.

Upravištvo Ljubljanskega Zvona Ljubljana, Sodna ulica 6.

RUDOLF PEVEC

trgovec v Mozirju

navnanjam, da sem otvoril svoje podružnice v Belki v Sremsu v bližini Beograda in Novoga sada ter bom mogel najkulantneje ter po najnižji dnevni ceni postreči vse Slovenijo s pšenico, koruzo, ječmenom, ovsem, vsakovrstne moke, slanino, mastjo, svinjami, s karlovaškim in banatskim vinom. Naročila naj se pošiljajo navedeno na trdnico Rudolf Pevec v Belki v Sremsu. — Brosjavi: Pavec, B. Ška-Srem.

Nakupoval bom direktno od kmetov ter bom mogel konkurirati z vsako drugo trdnico. Obenem se bodo tamkaj prodajale deske, les in drugi. Slovesom se bodo brezplačno dajale eventualne informacije.

Za mnogobrojna naročila se priporoča

586 36—14

Rudolf Pevec.

Priporočamo domače trgovce:	Mali trgovski in obrtni oglasnik.	Izhaja poljubno. Vsaka objava 4 K.
Puškarji: Kaiser F. K., Selenburgova ul. 6.	Trgovine: Derenda Fran, konfekcija, manufaktura na debelo, najnižje cene, Emonška cesta 8.	
Skladnica: Balkan, d. d., Dunajska c. 33. [d. p.]	Rogelj Marija, manufaktura, Sv. Petra cesta 38.	
Spedicija: Balkan, d. d., Dunajska c. 33. [d. p.]		

NOVO! Albin Ogris NOVO!

Borba za jugoslovansko državo.

Cena 32 K, po pošti K 1.80 več.

Kdor se boče pončiti, kako so agitirali naši izseljenci med svetovno vojno v Parizu, Londonu, Rimu, Washingtonu in dr. za Jugoslavijo in kakine težkoče so morali premagati, naj čita Ogrisovo knjigo. Spis nudi popolnoma nova, do sedaj pri nas neznan dejstva.

Knjigo naročajte pri 207 3

Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ulica 6.

Izurjen, zanesljiv odvetniški solicitor

želi službo premeniti.

Ponudbe na Anončno pisarno „Hermes“ v Mariboru pod „Solicitor“.

Tovarniška zaloga gamaš

po konkurenčni ceni par po 170 do 330 K, na debelo primerno cenoje nudi trdnica

Andrej Sever

trgovina raznega usnja v Ljubljani, Prešernova ulica št. 9 (Restavracija Perles).

GOSPODARSKA ZVEZA v Ljubljani

oddaja sladkor v kockah

v vracah po ceni K 57.50 za kg brutto za netto franko postaja Ljubljana, dokler traja zaloga.

Centralna banka, d. d., ZAGREB, Podružnica MARIBOR

naznanja, da je začela uradovati na Aleksandrovi cesti 46 (prejšnja kavarna Tegetthoff).

Izvršuje vse bančne posle, borzna naročila, izplačuje in izdaja akreditive, ima dovoljenje izdajati ovjerenja, prodajati in nakupovati valute, devize in čeke.

Nacionalna Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani.